

РОБЪРТ ШЕКЛИ

РЕЗЕРВАТ

Превод от английски: Иван Мадански, 1993

chitanka.info

— Страхотно местенце, нали, капитане? — небрежно каза Симънс, докато гледаше през илюминатора. — Истински Рай.

Той се прозя.

— Още е рано да излизаме — отговори капитан Килпейпър и видя как се разтегна физиономията на разочарования биолог.

— Но, капитане...

— Не!

Килпейпър отново погледна пейзажа навън. Трева, осеяна тук-там с червени цветя. Изглеждаше толкова свежа, колкото и при кацането на кораба преди два дни. Отдясно се виждаше гора от кафяви дървета с жълти и оранжеви листа. Отляво се простираха хълмове, оцветени в зелено и синьо. Недалеч от кораба малък водопад пенеше водите си, падащи от не много висока скала.

Дървета, цветя и така нататък. Откъдето и да я погледнеш, планетата изглеждаше изрядна. Точно това смущаваше Килпейпър и го караше да бъде подозрителен. Беше сменил през живота си две жени и пет нови кораба и от опит знаеше, че под очарователната външност можеше да се крие какво ли не. Петнадесет години полети... От тях за спомен му останаха само бръчки по челото и бели коси по главата, но те не бяха разсеяли неговата подозрителност.

— Ето отчетите, сър.

Помощник-капитанът Морини му подаде тесте ситно изписани листове. На широкото, грубовато лице на Морини се четеше явно нетърпение. Зад вратата се чуваше шепот и нервно пристъпяне от крак на крак. Там чакаше екипажът, за да чуе какво ще каже този път капитанът.

На всички страшно им се искаше да излязат навън.

Килпейпър бавно прелисти бланките с данни. Все едно и също, както и в предишните четири комплекта. Въздухът е годен за дишане, не съдържа опасни микроорганизми, никакви бактерии, никаква радиация. В гората има някакви животни, но досега не са се появили. Приборите показват, че на няколко километра на юг има голяма маса метал. Възможно е в планината да има богато рудно находище. Трябва да се изследва по-подробно.

— Всичко е прекрасно — каза Килпейпър с огорчение. Резултатите от наблюденията предизвикваха у него неясна тревога. От

опит знаеше, че всяка планета е поне малко неуютна. Най-добре е всичко да си изучи предварително, за да не те сполети някоя беда.

— Може ли да излезем, сър? — попита дребосъкът Морини и застана до вратата.

Килпейпър буквално почувства как екипажът отвън затаи дъх.

— Не знам — капитанът се почеса по врата, сякаш там търсеше причина за нов отказ. Сигурен беше, че има нещо, което не е наред. Накрая се реши. — Добре, но при засилена охрана. Да излязат четирима. Да не се отдалечават на повече от десет метра от кораба.

Трябваше да ги пусне въпреки нежеланието си. Иначе, след шестнадесет месеца полет в тесния задушен кораб, те просто щяха да се разбунтуват.

Симънс пхна ръце в джобовете на панталона и каза:

— Това значи ли, че и на учените им е разрешено да излизат?

— Разбира се. И аз ще дойда. В края на краищата, няма да е кой знае каква загуба, дори експедицията ни да загине.

След шестнадесет месеца, прекарани в задушната, изкуствено обновявана атмосфера на кораба, въздухът на безименната планета им се стори сладък като пролетно ухание. От гората духаше слаб, ободряващ ветрец.

Капитан Килпейпър скръсти ръце и внимателно пое няколко порции от свежия полъх, сякаш искаше да го анализира. Четири човека от екипажа се разхождаха напред-назад и с наслада вдишваха чистия въздух. Учените се събраха заедно, за да обсъдят откъде да започнат. Симънс се наведе и откъсна една тревичка.

— Странна работа — промърмори той, докато оглеждаше растението срещу светлината.

— Какво му е странното? — попита Килпейпър.

— Ами разгледайте го — кльощавият биолог вдигна тревичката още по-високо. — Стъблото е гладко. Никаква следа от клетъчен строеж. Я да видим това... — и той се наведе към едно червено цвете.

— Ей! Имаме си гости! — астронавтът с фамилия Флин първи забеляза туземците. Те излязоха от гората и смело тръгнаха към хората.

Килпейпър бързо хвърли поглед към кораба. Охраната си беше на мястото, при оръдията. За всеки случай докосна оръжието си в

кобура и остана в очакване.

— Виж ти! — обади се Иреймик.

Той беше лингвистът на експедицията и разглеждаше приближаващите аборигени с професионален интерес. Останалите просто зяпаха.

Отпред крачеше същество с шия като на жираф, не по-къса от два и петдесет, но с дебели къси крака. Имаше весела и приветлива физиономия. И за капак — виолетова кожа на големи бели точки.

Следваха го пет белоснежни зверчета с важен и глуповат вид, големи колкото териер.

Най-отзад се влачеше червен дебелак с огромна опашка — поне петнадесет метра.

Всички спряха пред хората и се поклониха. Мина една минута в мълчание, после се разнесе взрив от смях.

Това сякаш послужи за сигнал. Петимата бели мъници скочиха на гърба на жирафоподобния. За миг се засуетиха, след което се покатериха един върху друг. След още няколко секунди се оформи жива пирамида — също като в цирка.

Хората бурно заръкопляскаха.

В този момент червеният дебелак застана на опашката си и заподскача.

— Браво! — аплодира го Симънс.

Петте мъхнати зверчета скочиха от гърба на жирафоподобния и заподскачаха около дебелака.

— Върхът са! — извика бактериологът Морисън.

Жирафът направи неудачно салто и се приземи върху дясното си ухо. Успя да се изправи криво-ляво и се поклони.

Капитан Килпейпър се намръщи. Опитваше се да разбере странното държание на туземците.

А те запяха. Странна мелодия, наистина, но все пак се разбираше, че това е песен. Попяха малко, после се поклониха и започнаха да се пързалят по тревата.

Четиримата от екипажа продължаваха да ръкопляскат. Иреймик извади тефтер и започна да си отбелязва какви звуци издават туземците.

— Е, стига — каза Килпейпър. — Екипажът — обратно на борда!

Четиримата го изгледаха жално.

— Позволете и на другите да погледат — каза им капитанът.

Това сякаш подейства, но походката им не издаваше, че бързат да се приберат.

Килпейпър се обърна към учените:

— Сигурно ще искате да се поогледате още малко?

— Разбира се — отговори Симънс. — Досега не съм виждал подобно нещо.

Капитанът кимна и се прибра в кораба. Срещу него вече излизаше ново каре астронавти.

— Морини! — извика Килпейпър. Помощникът влетя в стаята. — Вземи още един човек от екипажа, разходи се и провери що за метал отчитат приборите. Искам постоянна връзка по радиото.

— Слушам, сър! — Морини се усмихна широко. — Гостоприемни хора, нали, сър?

— Да.

— Страхотна планета! — продължи помощникът.

— Да.

Морини отиде за оборудването, а капитанът седна и отново започна да търси отговор на въпроса кое й беше лошото на тази планета.

На другия ден Килпейпър се зарови в новите доклади и чак привечер успя да свърши с тях. Остави ги настрана и тръгна на разходка.

— Капитане, имате ли малко свободно време? — пресрещна го Симънс. — Искам да ви покажа някои интересни работи в гората.

Килпейпър по навик промърмори нещо и тръгна с биолога. Беше му любопитно да поразгледа тази гора.

По пътя шествието се увеличи с трима туземци. Приличаха на пекинези, но коремите им бяха бели, като на пингвини.

— Ето! — посочи наоколо Симънс с едва сдържано нетърпение. — Разгледайте! Според вас какво е странното на тази гора?

Капитанът се огледа. Стволовете на дърветата бяха много дебели, самите те растяха далеч едно от друго. Толкова далеч, че можеше да се види следващата поляна.

— Тук, например, не можеш да се изгубиш — предположи Килпейпър.

— Правилно, но не е там работата. Разгледайте пак, сър!

Килпейпър се усмихна. Симънс явно го бе довел тук, защото той беше много по-добър слушател от неговите колеги-учени, всеки зает със своите работи.

Зад тях трите пекинеза подскачаха и се търкаляха по земята.

— Няма храсти — забеляза Килпейпър след няколко крачки.

По дънерите пълзяха някакви увивни растения, оцветени като дъга. Отнякъде се появи птица, застана за момент над бяло-червените кученца и отлетя. Беше със сребристи пера и златиста кожа.

— Още ли не можете да видите нищо странно? — нетърпеливо попита Симънс.

— Ами-и... много ярки цветове — продължи с предположенията капитанът. — Какво друго?

— Разгледайте дърветата!

Те бяха натезали от плод. И всички плодове висяха на гроздове, на най-ниските клони, като поразяваха въображението с многообразието от цветове, форми и размери. Едни приличаха на грозде, други на банани, трети на дини...

— Явно сортовете са много — напосоки каза Килпейпър, но все още не можеше да отгатне на какво Симънс се опитва да му обърне внимание.

— Сортовете били много! Я се вгледайте! Десет съвсем различни вида растат на един и същи клон.

Наистина, всяко дърво пращеше от количество и разнообразие на плодове.

— В природата това е невъзможно — обясни Симънс. — Аз не съм специалист, но смело мога да заявя, че тези плодове са от различни видове и между тях няма нищо общо. Това не са различни стадии на развитие на един-единствен вид.

— Как си обясняваш това?

— Не мога да дам задоволително обяснение. Но някой ботаник ще си изгуби съня в тази гора.

Тръгнаха обратно към кораба.

— Защо дойдохте в гората? — попита капитанът.

— Аз ли? Защото освен биолог, си падам малко и антрополог. Искрах да изясня в каква среда живеят нашите нови приятели. Но не успях. Не се виждат нито пътища, нито пътеки, нито никакви разчистени участъци земя, нищо. Даже пещери няма.

Килпейпър не се учуди, че Симънс се занимава и с антропология. В експедиция като тази е невъзможно да се включат отделни специалисти за всяка област на науката. На първо място стои грижата за живота на астронавтите — значи са нужни биолог и бактериолог. На второ място е езикът — следователно е необходим и лингвист. Чак след това идва ред на познания по ботаника, екология, психология, социология и така нататък.

Когато пристигнаха при кораба, освен предишните животни — или туземци, — там вече имаше и осем-девет птици. Всички бяха необичайно ярко оцветени — на точки, на ивици, пъстри. Но нямаше нито една бежова или сива.

Помощник-капитанът Морини и астронавтът Флин стигнаха до гората и се спряха в подножието на малък хълм.

— Сега какво, през гората ли ще вървим? — въздъхна Флин. На гърба му се поклащаше огромна камера.

— Налага се да цепим направо през нея. Това показва стрелката — Морини демонстративно посочи циферблата. Приборът сочеше, че на върха на хълма има голяма маса метал.

— Трябваше да тръгнем с всъдеход — каза Флин и се приведе напред, за да поеме по-лесно тежестта при изкачването.

— Да, или с камили.

Над главите им пикираха, рееха се и весело се гонеха щъркелоподобни птици в червено и златисто. Вятърът галеше високата трева, чуваше се шумоленето на листата в близката гора. Зад тях се появиха двама туземци, приличащи на коне, но кожата им беше на бели и зелени квадрати. Единият се засили и галопирайки запрепуска в кръг около Флин.

— Като в цирка — констатира астронавтът.

— Вярно — потвърди и Морини.

Изкачиха се на върха и тъкмо се канеха да се връщат, когато Флин извика:

— Я виж!

От другата страна, в подножието на хълма, нелепо стоеше тънка, права метална колона. Двата я проследиха с поглед. Издигаше се високо, високо, върхът ѝ се криеше в облаците.

Бързо се спуснаха и се заеха да разглеждат чудната колона. Отблизо изглеждаше много по-солидна.

— Около шест метра в диаметър — прецени Морини. — Синкавосив метал, най-вероятно някаква стомана. Но изниква въпросът коя сплав би издържала толкова висока конструкция? — Според теб далече ли са тия облаци?

Флин ги огледа с преценяващ поглед и отговори:

— Откъде да знам? Поне километър-километър и половина.

При кацането не бяха забелязали колоната. Сигурно заради облаците, пък и такава сиво-синя, тя се сливаше с околния пейзаж.

— Абсурдна работа — каза Морини. — Чудно ми е каква ли е тежестта на тази конструкция?

Огледаха още веднъж исполинската колона, този път по-внимателно и с чувство за респект.

— Ти си зяпай — обади се Флин. — Аз започвам да снимам.

Той свали камерата от гърба си и направи няколко кадъра на разстояние от пет метра. После накара Морини да застане до нея за сравнение. Накрая сам отиде в основата ѝ и я засне докдето се вижда.

— Според тебе какво е това?

— Нека нашите учени глави да отговарят — иронично каза Флин. — Мисля, че доста ще се поизпотят. Хайде да хващаме обратния път. — Той намести камерата на гърба си и допълни: — По-добре щеше да е, ако не се бяхме спускали.

— Давай, давай! Не умувай, че път ни чака — подкани го Морини.

— Ей, приятелче, я ела насам — Флин беше осенен от гениална идея.

Един от конете се приближи и се отпусна пред него на колене. Флин внимателно седна на гърба му и се усмихна на Морини.

— Гледай само да не потрошиш камерата — предупреди го помощник-капитанът. — Все пак е държавно имущество.

Флин изобщо не му обърна внимание. Беше се съсредоточил върху ездата.

— Ти си чудесно конче. Умно конче.

Туземецът се изправи на крака и се усмихна.

— Ще се видим в лагера — каза Флин и подкара животното към хълма.

— Чакай малко — Морини гледаше със завист към него. После се реши и примами втория кон. — Ела насам, приятел!

Конят, разбира се, дойде, отпусна се на колене и Морини го яхна. Направиха няколко кръга за проба. Конете реагираха на всяка команда. Широките им гърбове се оказаха много удобни. Една красива, златисточервена птица кацна на рамото на Флин.

— Това е живот! — извика Флин и потупа коня по шията. — До лагера, Морини! Вторият черпи!

— Давай! — съгласи се помощник-капитанът.

Но колкото и да пришпорваха конете, те изобщо не се трогваха и вървяха с най-безметежна походка.

Килпейпър седеше на моравата до кораба и наблюдаваше работата на Иреймик. Лингвистът беше търпелив човек. Сестрите му винаги се удивляваха на невероятното му търпение. Колегите му превъзнасяха това негово достойнство. Когато беше преподавател, студентите също го ценяха. Но сега му трябваше целият запас от издръжливост, насъбран за шестнадесет години.

— Добре, я да пробваме още веднъж — каза Иреймик с най-спокоен тон. Запрелиства „Разговорник за общуване с другопланетни форми на живот от втора степен на развитие“. Самият той го беше съставил. Намери нужната страница и показа чертежа.

Животното до него приличаше на някаква невероятна кръстоска между пор и панда. С едното око погледна чертежа, но другото си остана нелепо втренчено в лингвиста.

— Планета — каза Иреймик и посочи с пръст. — Планета.

Приблужи се Симънс.

— Извинете, капитане, бих искал да поставя тук рентгена.

— Няма проблеми.

Килпейпър се премести и освободи място за биолога и оборудването му.

— Планета — повтаряше Иреймик.

— Елам весел холам крам — весело избърбори животното.

Явно имат и език. Произнасят звуци, които сигурно означават нещо. Оставаше само да намерят начин да ги разберат. Дали са овладели елементарните отвлечени понятия? Иреймик остави настрана разговорника и посочи туземеца.

— Животно — каза той и погледна с надежда.

— Дръж го да не мърда — помоли Симънс и насочи рентгена към животното. — Така е добре. Само още няколко снимки.

— Животно — повтори Иреймик.

— Ифул бифул бокс — каза туземецът. — Хофул тофул локс, рамадан, самдуран, ифул бифул бокс.

„Търпение, необходимо е само търпение — каза си лингвистът. — Дръж се уверено. Бодро. Не падай духом“.

Той взе друг справочник. Беше за „първа степен на развитие“. Намери нужната страница и остави книгата. Усмихна се и вдигна показалец.

— Едно.

Животното се наведе и подуши показалеца.

Иреймик с усмивка прибави и средния пръст.

— Две.

Вдигна и безименния.

— Три.

— Углекс — неочаквано заяви животното.

Това „едно“ ли значеше?

— Едно — пак каза Иреймик и сви два от пръстите си.

— Вересеревеф — с добродушна усмивка отговори животното.

Нима това е още една дума за „едно“?

— Едно — отново каза Иреймик.

— Севеф хевеф улуд крам, араган, билиган, хомус драм — запя местният жител.

След това за миг погледна към разлистения от вятъра разговорник и отново се съсредоточи върху лингвиста. Иреймик със завидно хладнокръвие сподави порива си да го удуши незабавно.

Когато Морини и Флин се завърнаха, капитанът учуден изслуша доклада им. После взе заснетия материал и внимателно и задълбочено

изучи всеки кадър.

Метална колона. Кръгла, гладка, явно с изкуствен произход. От народ, способен да издигне подобно нещо, могат да се очакват неприятности. Големи неприятности.

Кой ли е забол тук тази колона? Във всеки случай не и глупавите зверчета, обикалящи около кораба.

— Та, казвате, върхът ѝ е скрит в облаците? — попита Килпейпър.

— Да, сър — отговори Морини. — Тая дяволска колона е висока сигурно километър и половина.

— Връщайте се там! — разпореди се капитанът. — Вземете радар и апаратура за инфрачервени снимки. Трябва да фотографирате върха на колоната. Искам да знам точната ѝ височина и какво има горе. Действайте! И по-бързо.

Флин и Морини потеглиха незабавно.

Килпейпър прегледа още веднъж лентата. Обзет от прокрадващи се съмнения, той влезе в лабораторията. Абсолютно безсмислена планета — това бе най-тревожното. Но горчивият опит на Килпейпър говореше, че в цялата Вселена има някаква закономерност. Ако не я откриеш навреме — толкова по-зле за тебе.

Бактериологът Морисън беше нисък, унил човек. В този момент изглеждаше като придатък към микроскопа.

— Откри ли нещо? — запита Килпейпър.

Морисън вдигна глава, присви очи и замига.

— Да. Открих, че няма нищо — отговори той. — Пълно отсъствие на каквото и да било.

— Тоест?

— Изследвах образци от цветята, от почвата, от водата. Данните не са окончателни, но ще ви трябва смелост, за да научите резултатите.

— Не ми липсва. Какви са?

— На тази планета няма никакви бактерии.

— Ами? — успя да каже капитанът. Новината не беше потресаваща за него. Но лицето и тонът на бактериолога бяха такива, сякаш планетата е просто едно летящо парче зелено сирене.

— Да. Водата в потоците е по-чиста от дестилираната. Почвата е по-стерилна от изварен скалпел. Единствените микроорганизми на тази планета са донесени от нас. Но и те умират.

— Как така?

— Много лесно. В състава на тукашната атмосфера открих три дезинфектиращи вещества, а вероятно има поне още десет, защото не съм завършил изследванията. С почвата и водата положението е същото. Цялата планета е стерилна!

— Виж ти! — промърмори Килпейпър. Не можеше да оцени напълно важността на този факт. Все още го мъчеше тревожното чувство за металната колона. — Според вас това какво означава?

— Радвам се, че попитайте. Да, да, много се радвам, че зададохте този въпрос. Реално погледнато, тази планета просто не съществува!

— О-о, я стига!

— Съвсем сериозно. Никакъв живот не може да съществува без микроорганизми. А тук отсъства най-важното звено от жизнения цикъл.

— Да, ама за нещастие планетата съществува. — Килпейпър леко хвана учения над лакътя и го поведе из лабораторията. — Имате ли други теории?

— Имам, но първо трябва да приключа с всички образци. Все пак ще ви спомена някои данни. Току-виж сам сте намерили обяснението.

— Я да чуя?

— На тази планета не открих нито едно камъче. Това не е по моята специалност, но имам понятие от геология — нали всички в тази експедиция сме и малко енциклопедисти. И така, не видях нито едно камъче, нито едно кристалче, по мои сметки най-малкото тежи около седем тона.

— Какво означава това?

— И на вас ли ви стана любопитно? — Морисън се усмихна. — Моля да ме извините. До вечерта трябва да съм приключил с изследването на пробите.

Преди да залезе слънцето рентгеновите снимки на животните бяха готови. Капитанът чу още една странна новина. След като

бактериологът му каза, че тази планета не може да съществува, сега пък Симънс заяви, че тукашните животни не могат да съществуват.

— Само вижте снимките — каза той. — Гледайте! Забелязвате ли някакви вътрешни органи?

— Не съм специалист по рентгенови снимки.

— Не е нужно. Само погледнете.

На снимките се виждаха малко кости и два-три органа. У някои животни се забелязваше зародиш на нервна система, но повечето сякаш бяха съставени от еднородна маса.

— И червеите имат по-сложен строеж — каза Симънс. — Толкова е опростено, че е невъзможно. Няма нищо, което поне да напомня на бял дроб или сърце. Няма кръвообращение. Няма мозък. Нервната система е като на амеба. А ако изобщо има органи, те са абсолютно безсмислени.

— И какъв е изводът?

— Че тези животни не съществуват — весело отговори Симънс. Той имаше развито чувство за хумор и тази мисъл много му хареса. Какво пък, забавно ще е да напише монография върху несъществуващи животни.

Покрай тях мина Иреймик и тихичко ругаеше.

— Успя ли да разгадаеш езика им? — спря го Симънс.

— Не! — извика Иреймик, но веднага се смути и се изчерви. — Извинете ме. Проверих ги на всички нива, чак до клас ВВ-3. И тениите са по-умни. Обаче при тези тук — никаква реакция.

— Дали пък изобщо нямат мозък? — предположи Килпейпър.

— Имат си. Нали правят циркови номера, а за това все пак е нужна известна степен на разум. Имат някакво подобие на език и явна система на рефлекси. Но каквото и да им говориш, не ти обръщат никакво внимание. Знаят само да пеят песнички.

— Според мен — каза капитанът, — стана време за вечеря. Не е зле и да пийнем по едно питие, какво ще кажете?

След първите няколко глътки учените малко се посъвзеха и успяха да подредят своите предположения. Съпоставиха получените данни.

Установено: туземците — или животните — нямат вътрешни органи, полова и храносмилателна система. Регистрирани са най-малко тридесет и пет различни вида, като всеки ден се появяват нови. Същото се отнася и за растенията.

Установено: на планетата липсват всякакви микроорганизми — нещо по принцип невъзможно. Освен това, тя сама поддържа своята стерилност.

Установено: туземците имат език, но са неспособни да научат някого на него. Самите те не могат да усвоят друг език.

Установено: никъде няма и най-малка следа от камъни и минерали.

Установено: има гигантска метална колона, висока поне един километър. Точните ѝ размери ще се уточнят след проявяването на инфрачервените снимки. Не са открити следи от техническа цивилизация, въпреки че колоната вероятно е продукт от дейността на такава цивилизация. Изглежда, че е била направена другаде, а после е доставена и сложена тук с някаква неясна (засега) цел.

— Сумирайте фактите. Какво се получава? — попита Килпейпър.

— Имам идея, страхотно красива идея — обади се Морисън. — Искате ли да я чуете?

Всички потвърдиха. Само Иреймик мърмореше нещо, все още бесен от неуспеха си да разгадае езика на туземците.

— По всичко личи, че тази планета е създадена изкуствено. Няма друго обяснение. Не съществува цивилизация, която да се е развила без бактерии. Безспорно, тази тук е създадена от същества с много висока култура. Те са издигнали и металната колона. Направили са планета за тези животни.

— И защо? — любопитства Килпейпър.

— Точно в това е красотата — замечтано продължи Морисън. — Чист алтруизъм. Вижте туземците. Весели, безгрижни... Не познават насилието, нямат лоши навици. Нима не заслужават отделен свят? Мирен свят, където да се гонят на воля, да си играят на спокойствие и в който да цари вечно лято.

— Да, да, много красиво — вметна капитанът с едва сдържана насмешка.

— Тукашният народ е един модел — продължи Морисън. — Послание към всички, които ще открият тази планета или ще кацнат на нея. Нагледен урок на тема: „Мирно съжителство между разумни раси“.

— Все пак считам, че в идеята ти има едно слабо място — възрази Симънс. — Тези животни не са могли да се развият по естествен път. Видяхте рентгеновите снимки.

— Да, вярно — бактериологът и мечтателят в Морисън встъпиха в кратка борба и вторият загуби. — Може би са роботи?

— Това вече може да се приеме за обяснение — съгласи се Симънс. — Стигам до заключението, че същата раса, която е издигнала колоната, е създавала и тези животни. Това са слуги, роби. Те си мислят, че ние сме им нещо като шефове.

— А къде са се дянали истинските господари? — попита Морисън.

— Откъде да знам, по дяволите! — отвърна Симънс с недоволство.

— И къде живеят тези същества? — обади се Килпейпър. — Не открихме нищо, което да напомня поне малко на жилища.

— Цивилизацията им е толкова напреднала, че нямат нужда от машини и домове. Животът им се е слял с природата.

— Тогава за какво са им слуги? — безжалостно запитва Морисън. — И защо са издигнали тая колона?

Същата вечер инфрачервените снимки бяха готови и учените жадно се заеха с изучаването им. Височината се оказа малко повече от километър и половина, върхът беше скрит в плътни облаци. Горے, от двете страни на колоната, под прав ъгъл стърчаха разклонения, дълги по тридесет метра.

— Прилича на наблюдателен пункт — каза Симънс.

— И какво гледат толкова от високо? — попита Морисън. — Горے могат да се видят само облаци.

— Може би точно това им харесва — да съзерцават облаците? — предположи Симънс.

— Аз отивам да спя — с отвращение се обади капитанът.

На сутринта Килпейпър се събуди с чувството, че нещо не е както трябва. Облече се и излезе от кораба. Дори и вятърът сякаш носеше някакво неуловимо напрежение... Или нервите му се бяха разхлопали?

Килпейпър поклати глава. Имаше доверие на предчувствието си. Това означаваше, че в подсъзнанието му е завършен някакъв процес на разсъждения.

Около кораба всичко изглеждаше наред. Животните също бяха налице и лениво се разхождаха нагоре-надолу.

Капитанът ги изгледа свирепо, след това направи пълен обход около ракетата. Учените вече работеха, напразно опитвайки се да разгадаят тайната на планетата. Иреймик се потеше в диалог със сребристорозелено зверче с огромни тъжни очи, което тихичко си тананикаше своите песнички и не обръщаше внимание на лингвиста.

Килпейпър без да иска си спомни за Цирцея. Може би това не са животни, а хора, превърнати в глуповати зверчета от зъл магьосник? Той махна с ръка и отхвърли нелепите фантазии.

Екипажът не забелязваше никакви промени в сравнение с предишния ден. Всички отидоха да се къпят при водопада. Килпейпър разпореди на двама от тях да извършат структурен анализ на металната колона. Тя го тревожеше повече от всичко. Учените явно не й обръщаха нужното внимание, но това не го учудваше. Всеки си има задачи. Напълно понятно е за един лингвист най-важното нещо да е езикът на туземците. За ботаника интерес представляват невероятните дървета и той се мъчи да разгадае тайните им.

А неговото мнение? Капитан Килпейпър реши да изостави догадките. Необходима му е обобщаваща теория. Трябва да има обяснение за всички тези ненормални явления.

Само че каква ли теория ще пасне на цялата бъркотия? Защо на планетата липсват микроби? Защо няма камъни? Защо, защо, защо? Сигурно всичко си има просто и логично обяснение. Почти го напипваше, но то все някак си му се изплъзваше.

Капитанът седна в сянката на кораба, опря гръб на една от подпорите му и се опита да събере мислите си.

Около обяд към него се приближи Иреймик и захвърли един след друг всичките разговорници.

— По-спокойно — каза Килпейпър.

— Предавам се — Иреймик беше сломен. — Тия диваци вече изобщо не ми обръщат внимание. И почти не играят. Престанаха да показват фокуси.

Килпейпър стана и отиде при туземците. Да, предишната им жизненост беше изчезнала. Въргаляха се наоколо, вяли и отпуснати, сякаш бяха изтощени докрай.

Приближи се към Симънс, който записваше нещо в бележника си.

— Какво става с вашите приятели? — попита капитанът.

— Не знам. Сигурно са били толкова възбудени, че не са спали цяла нощ.

Жиrafoподобният изведнъж седна. Бавно падна надясно и замря.

— Чудна работа — забеляза Симънс. — Не бях виждал досега някой от тях да ляга.

Наведе се над падналото животно и се заслуша дали бие сърцето. След няколко секунди се изправи.

— Никакви признаци на живот.

Още две зверчета, покрити с лъскава черна козина се тръшнаха на земята.

— Господи! Какво им става? — Симънс изглеждаше истински озадачен.

Блед като мъртвец, от люка се показва Морисън.

— Страхувам се, че зная причината. Микробите. Капитане, чувствам се като убиец. Мисля, че ние сме виновни за смъртта на бедните животни. Спомняте ли си, че ви казах за отсъствието на микроорганизми. А колко донесохме със себе си! Бактериите са плъзнали от нас към невинните същества. А те, не забравяйте, са лишени от всякакъв имунитет.

— Е, да, но вие споменахте също, че в атмосферата има някакви дезинфектиращи вещества, които поддържат въздуха стерилен.

— Явно не действат достатъчно бързо — Морисън се наведе и заразглежда едно от животните. — Сигурен съм, че това е причината.

И другите животни около кораба изпопадаха на земята и лежаха без да мърдат.

Един член на екипажа дотича, задъхан като вестносеца от Маратонската битка. Беше още мокър след къпането при водопада.

— Сър! — на пресекулки заразказва той. — Там, при водопада... животните...

— Знам, знам — прекъсна го Килпейпър. — Кажете на хората да се връщат.

— И друго, сър. Водопадът... разбирате ли... водопадът...

— Какво му е?

— Той спря, сър! Вече не тече!

— Върнете хората! По-живо!

Онзи се юрна обратно. Килпейпър се огледа, но сам не знаеше какво търси. Ето, пъстрата гора си е на мястото, там всичко е тихо. Прекалено тихо.

Като че ли почти беше намерил отговора...

Изведнъж осъзна, че лекият ветрец, който още от пристигането им духаше непрекъснато, беше утихнал.

— Що за дяволска работа? Какво става тук? — Симънс изглеждаше силно обезпокоен.

Тръгнаха към кораба.

— Струва ми се, че и слънцето свети по-слабо — прошепна Морисън.

Не можеше да се каже със сигурност. Нощта беше далеч, но светлината като че ли наистина намаляваше...

Откъм водопада бързаха хора, мокрите им тела проблясваха. По заповед на капитана, един по един, всички бързо се скриха в ракетата. Само учените останаха при входа на люка и огледаха утихналия пейзаж.

— Какво направихме! — каза Иреймик. При вида на всички тези мъртви животни му се повдигаше.

По склона на хълма тичаха двамата, които бяха изпратени при колоната. Тичаха така, сякаш рогатият ги гонеше.

— Е, какво друго е станало? — попита Килпейпър.

— Дяволска работа, сър! — докладва Морини. — Колоната започна да се върти! Не стига, че е висока километър и половина, от метал с невъобразима якост, а сега тръгна да се върти!

— Какво ще правим? — осведоми се Симънс.

— Връщаме се на кораба.

Да, да, отговорът беше съвсем близко. Само още едно доказателство. Само едно...

Всички животни скочиха на крака! Птиците отново се извисиха в небето. Жиrafoподобният се надигна, свирна и се затича. След него се устремиха и останалите. През полето се проточи дълга колона от невъзможни животни. Бягаха на запад, далече от земяните.

— Веднага се качвайте вътре! — изведнъж извика Килпейпър.

Отговорът беше налице. Вече имаше обяснението на всички странни явления и факти. Молеше се само да успее навреме да изведе кораба далеч от тази планета.

— По-бързо, по дяволите! Пригответе се за старт! — крещеше той на изумените хора.

— Ама оборудването ни е разхвърляно по тревата — възрази Симънс. — Не разбирам за какво е това бързане...

— Стрелци, при оръдията! — изрева Килпейпър, докато побутваше учените към люка.

Някъде на запад се мярнаха дълги сенки.

— Капитане, не сме завършили изследванията си...

— Молете се да останете живи! — каза Килпейпър, когато всички влязоха вътре. — Още ли не схващате? Затворете люка! Всичко да се уплътни!

— Имате предвид въртящата се колона? — Симънс тъкмо се канеше да възрази, но налетя в коридора на Морисън, сблъскаха се и едва не падна. — Сигурно някоя високоразвита цивилизация...

— Тази колона представлява ключ, поставен в недрата на планетата. — Килпейпър говореше и тичаше към командната кабина. — Ключ, с който я навиват. Така е построена тя — като детска играчка. Животни, реки, вятър — просто им се е развила пружината.

Бързо зададе на автопилота нужната орбита.

— Затегнете коланите! И мислете. Място, където по клоните висят вкусни плодове. Където няма нито един микроб. Където не можеш да се спънеш в камък. Където е пълно с удивителни, забавни, ласкави зверчета. Където всичко е създадено за радост и развлечения... Детска площадка!

Учените се ококориха срещу него.

— Тази колона е ключът за навиване на планетата. С пристигането си ние раздвижихме животните, вследствие на което

пружината се е развила. А сега някой отново я навива.

Отвън на тревата се виждаха тристаметрови сенки.

— Дръжте се! — предупреди Килпейпър и натисна стартовия бутон. — За разлика от живите играчки, нямам намерение да се запознавам с децата, които си играят с тях. А с техните родители изобщо не държа да се срещам.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.